

POPREDLOŽENJE

U Priručnoj se gramatici¹ preobrazba riječi u pridjelog, prepozicionalizacija, naziva *poprijedloženje*. Ta riječ udara u oči jer se ne uklapa u sustav hrvatskoga književnog jezika.

Od imenice *prijédlog* prefiksarno-sufiksalsnom tvorbom dobivamo, preko oblika **poprijedložiti*, svršeni glagol *popredložiti*, koji spada u četvrtu vrstu, a glagoli te vrste imaju naglasak ` ili ` ispred sufiksa *-i-2*. (Valja imati na umu i vezu *prijédlog: predložiti*.) Glagolski pridjev trpni od tog glagola jest *popredložén*, a od toga je glagolska imenica *popredložénje* — jer glagolske imenice od svršenih glagola imaju naglasak ` na pretposljednem slogu (*ganúće, iscjeljénje, istrebljénje, obećánje, opravdánje, opredjeljénje, porinúće, priznánje, rođénje, stvarénje, svanúće, unapredénje, uskrsnúće* itd.).

Dakle: *popredložénje*, a ne *poprijedloženje*.³

Alemko Gluhak

HELSINSKI — BANGKOČKI

Pridjev *helsinški* još je jedan primjer alternacije *k/š* koja je nastala analogijom i valjda zbog toga što je običnija skupina *nšk* nego *nčk* (a također i lakša

za izgovor); tako je *njujorški* prema *New York* (hrv. *Njùjòrk*) umjesto **njujorčki*, jer skupine *rčk* nema, za razliku od vrlo obične *ršk* (*kirurški, hamburški* itd.).¹ Naime, očekivali bismo **helsinčki* prema *Helsinki*, no *-nk + ski* javlja se u našem jeziku samo u *stranački: stranaka, palanački: palanka*² (dakle bez *nčk*), dok su pridjevi sa skupinom *nšk* (*-ng + ski*) brojni (*diftonški: diftong, pekinški: Peking* itd.)³.

No nije pravilno tu alternaciju širiti i na riječi s kojima nema takvih problema. Nije dobar pridjev *bangkoški*⁴ od *Bangkok*. Treba *bangkočki* kao npr. *ilocki: Ilok, sisački: Sisak* te kod mnoštva drugih primjera⁵.

Alemko Gluhak

O IMENU AUSTRALSKIH
STAROSJEDILACA

O jezičnoj neobrazovanosti pojedinca mnogo govori i njegov odnos prema tuđim riječima, a pogotovo prema etnonimima. Nov primjer bilo je moguće vidjeti nedavno u jednoj seriji u zagrebačkom Večernjem listu¹. Ona je, inače, puna pravopisnih i gramatičkih pogrešaka, no ovdje ću se pozabaviti samo nemanom njena autora prema engleskom imenu australskih starosjedilaca, a predlo-

¹ E. Barić i dr., Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika, Školska knjiga, Zagreb 1979, str. 239.

² Izuzeci su rijetki i nastali su analogijom: *čeličiti, kiseliti, siriti* itd.: *čelik, kiseo, sir*.

³ U Simeonovu rječniku možemo naći pravilno načinjeno *popredložénje*, ali i nepravilno *poprijedložiti se* (Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva, II, P-Z, Matica hrvatska, Zagreb, 1969, str. 90).

¹ Usp. Stjepan Babić, Sufiksalsna tvorba pridjeva u suvremenom hrvatskom ili srpskom književnom jeziku, Rad JAZU, knj. 344, Zagreb 1966, str. 109.

² Isto, str. 108.

³ Isto.

⁴ Npr.: ... na *bangkoškom aerodromu* ..., ... u *jednoj bangkoškoj bolnici*. ***, Munjevita akcija 100 komandosa, Večernji list, 1. IV 1981, str. 8.

⁵ V. S. Babić, n. dj., str. 105.

¹ Ico Kerhin, Od Australije do Hong Konga i Singapura, Večernji list, 10—18. ožujka 1981. g.